Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2014–2015

31 288 Hoger Onderwijs-, Onderzoek- en Wetenschapsbeleid

Nr. 484 BRIEF VAN DE MINISTER VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 24 augustus 2015

Met deze brief bied ik u de tussenrapportage aan over de stand van zaken bij de opleidingen Commerciële Economie (CE) en Media en Entertainment Management (MEM) van Hogeschool Inholland. Hiermee kom ik tegemoet aan mijn toezegging een tussenrapportage toe te sturen over de uitwerking van de bestuurlijke afspraak tussen Inholland en de NVAO ten aanzien van de begeleiding van studenten die langstudeerder zijn.[1]

Achtergrond

Op 28 november 2013 heeft u mijn beleidsreactie op de accreditatierapporten van de NVAO ontvangen over de opleidingen CE en MEM van Inholland. In deze beleidsreactie heb ik uw Kamer meegedeeld dat de NVAO heeft geconcludeerd op basis van de onderliggende panelrapporten dat de opleidingen CE en MEM voldoen aan het hbo-bachelorniveau.[2] Beide opleidingen zijn aan de maat. Tegelijkertijd bleek uit de panelrapporten dat studenten problemen ervaren bij het afstuderen. Inholland heeft deze problemen erkend en is het met de panels eens dat deze problemen deels het gevolg zijn van de noodzakelijke aanscherping van de eisen en procedures om te komen tot hbo-waardige afgestudeerden. De panels hebben destijds Inholland en betreffende opleidingen geadviseerd om extra ruimte voor maatwerk en individuele begeleiding voor studenten te organiseren. Op verzoek van Inholland is er met de NVAO een bestuurlijke afspraak gemaakt. Deze houdt in dat eind 2016 een onafhankelijk panel de duurzaamheid van de verbeteringen zal rapporteren aan de NVAO.

Met uw Kamer heb ik op 10 en 24 april 2014 gesproken over mijn genoemde beleidsreactie. Tijdens deze overleggen heeft uw Kamer haar

[1] Kamerstuk 31 288, nr. 394.
[2] Kamerstuk 31 288, nr. 355.

kst-31288-484
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2015

zorgen geuit over de begeleiding van studenten die langstudeerder zijn. Naar aanleiding daarvan heb ik uw Kamer meegedeeld dat ik Inholland heb verzocht om vervolgstappen te nemen met betrekking tot de begeleiding van en afstudeersteun voor deze groep studenten.[3] Daarover heb ik uw kamer geïnformeerd op 10 juli 2014.[4] In genoemde brief heb ik u toegezegd eind 2015 een tussenrapportage toe te sturen waaruit zal blijken of de problemen die deze groep langstudeerders[5] ervaren, zijn opgelost. Uw Kamer heeft mij verzocht om deze tussenrapportage eerder toe te sturen.[6] Ik wil aan dat verzoek voldoen en stuur uw Kamer daarom de tussenrapportage toe, vooruitlopend op de midterm review. Ik ga daarbij achtereenvolgens in op de begeleiding van afstudeerstudenten, de aangeboden financiële afstudeersteun, en de stand van zaken van de studenten die in 2012/2013 langstudeerders waren.

1. Begeleiding van afstudeerstudenten

Inholland heeft aangegeven dat de opleidingen inspanningen blijven plegen om langstudeerders – zonder af te doen aan de kwaliteit van het onderwijs – succesvol naar de eindstreep te brengen. Voor studenten van beide opleidingen zijn er zowel individuele als collectieve begeleidingstrajecten gericht op afstudeertraject.

Commerciële economie

De studenten ontvangen nog steeds de begeleiding waarover ik u eerder heb geïnformeerd.[7] Zo kunnen CE-studenten die langstudeerder zijn nog steeds mee doen met het intensieve programma: de *focus course*.[8] Daarnaast blijft het mogelijk om deel te nemen aan de extra workshops onderzoeksvaardigheden en afstudeerkringen waar studenten samen en onder begeleiding van een docent hun plan van aanpak ten behoeve van afstuderen bespreken. Een nieuw onderdeel in de begeleiding is dat de opleiding een extern bureau heeft ingeschakeld dat studenten begeleidt om hun persoonlijke drempels ten aanzien van afstuderen te verminderen of weg te nemen.

De begeleiding richt zich niet alleen op studenten maar ook op docenten en examinatoren. De opleiding blijft investeren in het verbeteren van begeleiding en examinering. Docenten en examinatoren worden (blijvend) getraind en er vindt kennisdeling met elkaar plaats over plannen van aanpak en/of eindwerkstukken.

Media en Entertainment Management

Ook voor de opleiding MEM geldt dat Inholland aangeeft dat het blijft inzetten op de extra begeleiding van studenten. Er worden individuele consults aangeboden – afgestemd op de behoeften van een student – voor studenten die een onvoldoende beoordeling voor het eindwerk hebben gehad. Ook worden studenten intensief begeleid in het doen van onderzoek en afstuderen. Ook voor MEM geldt dat er afstudeerkringen worden georganiseerd waar studenten van elkaar kunnen leren. Daarnaast zijn er inloopspreekuren waar studenten terecht kunnen voor

---

[3] Kamerstuk 31 288, nr.368.
[4] Kamerstuk 31 288, nr. 397.
[5] De definitie die Inholland hanteert voor «langstudeerder» is een student die 5e jaars en ouder is.
[6] 5 maart 2015.
[7] Kamerstuk 31 288, nr. 397.
[8] Gedurende twee weken verplicht de student zich om alle dagen van 9 tot 5 op school aanwezig te zijn. Daar ontvangt hij/zij «continue» begeleiding en beoordeling (Kamerstuk 31 288, nr. 397).

advies en feedback en biedt de opleiding extra inlevermomenten voor het eindwerkstuk aan.

Net als bij de opleiding CE vinden bij de opleiding MEM professionaliseringsactiviteiten plaats ten behoeve van de verbetering van de begeleiding door docenten en examinatoren. Daarbij gaat het om onder andere trainingen over begeleidingsvaardigheden en intervisiesessies over de wijze van beoordelen.

Kwaliteitsverbetering in de begeleiding

Inholland merkt op dat de afgelopen jaren de kwaliteit van de afstudeertrajecten als geheel is verbeterd. De opleidingen hebben duurzame verbeteringen doorgevoerd zoals een leerlijn onderzoeksvaardigheden in het curriculum, het aanscherpen van de beoordelingscriteria van afstudeerwerken, het begeleiden van studenten in afstudeerkringen en het «meerdere ogen» principe bij het beoordelen van de studenten.
De verbeteringen worden regelmatig geëvalueerd door de opleidingen waarbij gekeken wordt in hoeverre deze maatregelen effectief zijn en of studenten deze maatregelen waarderen. Op basis van deze evaluaties vinden aanpassingen in de maatregelen plaats; zo is bijvoorbeeld het aantal inlevermomenten van het afstudeerwerk uitgebreid naar vijf keer per jaar bij de opleiding MEM.

Afname van klachten

Inholland geeft aan dat studenten positiever zijn over de begeleiding die door de opleidingen wordt aangeboden. Dat komt onder andere tot uitdrukking in de afname van het aantal klachten. Waar in het vorig studiejaar nog 38 klachten over het afstuderen waren ingediend bij de opleiding MEM, zijn het er dit jaar 19; een halvering ten opzichte van het jaar daarvoor. Ook bij CE neemt het aantal klachten over het afstuderen af: van 6 naar 4. De verwachting van Inholland is dat deze trend zich de komende jaren blijft doorzetten. Ook het panel dat heeft beoordeeld of een student in aanmerking kwam voor afstudeersteun (zie onderstaande paragraaf) merkte op dat studenten in de zomer van 2014 aanmerkelijk positiever waren over de begeleiding dan de studenten die in de winter van 2013/2014 een verzoek om afstudeersteun indienden.
Tot slot geeft Inholland aan dat studenten positiever zijn over de kwaliteit en intensiteit van de begeleiding en de samenwerking en afstemming tussen docenten.

2. Afstudeersteun via de verkorte procedure

Zoals ik uw Kamer heb meegedeeld kregen langstudeerders van de opleidingen CE en MEM in 2013/2014 de mogelijkheid om afstudeersteun uit het profileringsfonds aan te vragen via een vereenvoudigde procedure.[9] Om in aanmerking te komen voor afstudeersteun moest de student aan een aantal voorwaarden voldoen:

- ingeschreven staan bij de opleiding CE of MEM, in het studiejaar 2012–2013 voor het 5e jaar of langer;
- actief deelnemer zijn aan het afstudeerproces;
- gebruikmaken van de begeleidingsmogelijkheden.

Een onafhankelijk panel, onder leiding van de heer P. Rullman, heeft het college van bestuur van Inholland geadviseerd over de ingediende aanvragen. Centraal stond daarbij de vraag of een student aannemelijk kon maken dat zij buiten haar schuld om studievertraging heeft

[9] Kamerstuk 31 288, nr. 363.

opgelopen. Als dat het geval was, dan had de student recht op compensatie. Compensatie is bedoeld om de student financieel in de gelegenheid te stellen in de voorliggende periode af te kunnen studeren.

Nogmaals benaderen studenten

Op mijn verzoek heeft Inholland in het voorjaar van 2014 de groep studenten die in het studiejaar 2012/2013 voor het vijfde jaar of langer stonden ingeschreven, nogmaals per brief en per e-mail geattendeerd op de verkorte procedure voor afstudeersteun. Ik heb per brief van 10 juli 2014 gemeld dat 80 studenten gebruik hebben gemaakt van de mogelijkheid om afstudeersteun aan te vragen. Deze ronde afstudeersteun was op dat moment nog niet afgesloten, waardoor er nog twee extra aanvragen voor afstudeersteun zijn ingediend. Van de in totaal 82 aanvragen heeft het panel 72 aanvragen beoordeeld; 10 aanvragen zijn direct doorverwezen naar de studentendecaan omdat hun studievertraging het gevolg was van persoonlijke omstandigheden en/of familieomstandigheden, gerelateerd waren aan afstudeerproblemen.[10] In de tweede ronde zijn 51 aanvragen gehonoreerd en 21 afgewezen; reden voor afwijzing waren het aanleveren van onvoldoende specifieke motivering van de aanvraag en, naar de mening van het panel onvoldoende inspanning van de student.

3. Stand van zaken langstudeerders 2012/2013

Inholland geeft aan dat er in totaal 1.214 langstudeerders zijn bij de opleidingen CE en MEM. Dat zijn studenten die in het studiejaar 2012–2013 5^{e} jaars en ouder waren en een mogelijk negatief effect op hun studievoortgang hadden als gevolg van alle veranderingen binnen de opleidingen. Dit is tevens de groep studenten die is benaderd om gebruik te maken van de mogelijkheid voor afstudeersteun.

Commerciële economie

De opleiding CE kende in het studiejaar 2012–2013 324 studenten die 5^{e} jaars en ouder waren. Van deze groep staan er in het studiejaar 2014–2015 nog 110 studenten ingeschreven[11] (34%), zijn er 99 afgestudeerd (31%) en hebben 115 studenten (35%) zich uitgeschreven (geen diploma behaald). Binnen deze groep is er elk jaar een aantal studenten dat zijn of haar diploma alsnog behaalt, waardoor het totale aantal blijft afnemen: in 2012–2013 hebben 35 studenten hun studie afgerond, een jaar later (2013–2014) zijn dat er 36 en in 2014–2015 hebben tot nu toe 28 studenten hun diploma behaald.

Media en Entertainment Management

De opleiding MEM heeft in het studiejaar 2012–2013 890 studenten die in datzelfde jaar 5^{e} jaars en ouder waren. Van deze groep studenten zijn er in het studiejaar 2014–2015 193 ingeschreven (22%), 369 afgestudeerd (41%) en 328 (37%) uitgeschreven van de opleiding. Wat betreft het aantal studenten dat de afgelopen jaren in staat is geweest om hun diploma te behalen, zien we bij MEM een vergelijkbare trend als bij CE; elk jaar is er een aantal studenten dat uiteindelijk alsnog zijn of haar diploma behaalt, waardoor het totale aantal blijft afnemen. In het studiejaar 2012–2013 haalden 163 studenten hun diploma, een jaar later zijn dat er 140 en in het studiejaar 2014–2015 zijn tot nu toe 66 studenten daarin geslaagd. De

---

[10] Kamerstuk 31 288, nr. 394.
[11] Tot deze groep behoren studenten die onderwijs volgen, maar ook studenten die geen onderwijs volgen.

verwachting is dat het aantal afgestudeerden dit jaar nog toeneemt, aangezien een groep studenten momenteel aan het afstuderen is.

Inactieve studenten

Voor Inholland heeft het tegengaan van uitval hoge prioriteit. Daarom is het instellingsbrede project Langstudeerders ingevoerd. Een onderdeel hiervan is dat studenten die ingeschreven staan maar geen onderwijs volgen, door Inholland persoonlijk worden benaderd (per brief, email en telefonisch). Het doel is de studenten tot actief studeren te bewegen, of de studenten een ander perspectief te bieden. In een persoonlijk gesprek wordt de voortgang van de studie besproken en worden ze gewezen op de mogelijkheden voor begeleiding.

Vervolg

Ik constateer dat het aantal langstudeerders afneemt. De tussenrapportage toont aan dat het verbeterproces nog niet is afgerond. Veranderingen kosten nu eenmaal tijd. Ik zie dat de verbeteringen als positief worden ervaren: studenten zijn tevredener over de begeleiding die zij ontvangen. Ook docenten ervaren de veranderingen en verbeteringen positief: Inholland heeft sterk ingezet op professionalisering van begeleiders en examinatoren. Dat vind ik positieve signalen. Ik merk ook op dat uit de tussenrapportage het beeld naar voren komt dat een groep studenten er nog steeds niet in is geslaagd om hun studie af te ronden en dat er een groep studenten is die uitvalt.

Op verzoek van Inholland vindt er eind 2016 een midterm review plaats die door een onafhankelijk panel wordt uitgevoerd. Het panel zal vaststellen of:
– de overgangsproblemen in het afstudeertraject zijn opgelost;
– verantwoorde rendementen worden gerealiseerd in het licht van de noodzaak om het eindniveau te bewaken;
– de waarborging van het eindniveau van de opleidingen adequaat is gehandhaafd.

Inholland licht mij in over deze midtermreview. Ik zal u daar te zijner tijd over informeren.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
M. Bussemaker